KUNTALIITTO | Kommunförbundet

Sanna Lehtonen

Lausunto
5.11.2020
977/03/2020

Eduskunnan hallintovaliokunta

Hallintovaliokunnan asiantuntijapyyntö 5.11.2020, HE 207/2020 vp, kuuleminen 6.11.2020

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys liittyy koronaepidemian kuntatalouden tukipakettiin vuonna 2020. Hallituksen esitys on budjettiriihessä (16.9.) tehtyjen kuntatalouden lisätukipäätösten mukainen.

> **Pääministeri Sanna Marinin hallitus on vuonna 2020 päättänyt mittavista kuntatalouden tukitoimista koronaviruskriisin aiheuttamien taloudellisten vaikutusten korvaamiseksi kunnille.**
>
> **Myös nyt esitetty yhteensä 750 miljoonan euron lisätuki kuntatalouteen on suuruudeltaan merkittävä - kuten ovat myös koronaepidemian vaikutukset kaupunkien ja kuntien talouteen vuonna 2020.**

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta esitetään lisättäväksi 400 miljoonalla eurolla koronavirusepidemiasta aiheutuvien taloudellisten vaikutusten kompensoimiseksi. Tuesta 2/3 (267 milj €) jaettaisiin kunnallisverojen suhteessa kuntien välillä ja vajaa 1/3 (129 milj €) asukaskohtaisesti tasasuuruisesti kaikille kaupungeille ja kunnille. Lisäksi 4,3 miljoonaa euroa jaettaisiin 13—15-vuotiaiden asukasmäärien suhteessa.

> **On hyvä, että valtionosuuden korotuksesta pääpaino on kuntien verotulomenetysten korvaamisessa. Koronaepidemia on heikentänyt kuntataloutta vuonna 2020 erityisesti kunnallis- ja yhteisöverotulojen pienentymisen kautta.**

Lisäksi kaupunkien ja kuntien tuloja esitetään lisättäväksi 350 miljoonalla eurolla korvaamaan niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat koronatestauksesta ja tartuntaketjujen jäljittämisestä vuonna 2020. Tuki esitetään jaettavaksi kunnille laskennallisesti peruspalvelujen valtionosuutta lisäämällä (ei valtionavustuksena todellisia kustannuksia vastaan).

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Hallituksen esityksen mukaan määräraha on aikataulullisesti mahdollista jakaa vain laskennallisesti valtionosuutena, vaikka se ei ole tuen kuntakohtaisen kohdentumisen kannalta optimaalisinta. Esityksen mukaan testaus- ja jäljityskustannusten korvaamisessa kaupungeille ja kunnille siirryttäisiin vuonna 2021 todellisiin kustannuksiin perustuvaan kompensaatioon valtionavustusmenettelyn kautta.

On tärkeää, että testauksesta ja jäljityksestä aiheutuvia kustannuksia korvataan kaupungeille ja kunnille jo vuonna 2020.

Ottaen huomioon, että vuosi 2020 on jo lopuillaan, laskennallinen korvaus valtionosuusjärjestelmän kautta on tällä erää selkeä ja hallinnollisesti kevyt tapa kustannusten kompensaatioon. Vuoden 2021 kustannusten korvausmenettely tulee valmistella yhteistyössä kaupunkien, kuntien ja Kuntaliiton kanssa.

Tukisumma (350 milj. €) esitetään jaettavaksi ensin sairaanhoitopiirien välillä ennen marraskuun 1. päivää tehtyjen koronavirustestien mukaisessa suhteessa (39-83 €/asukas) ja tämän jälkeen alueen kuntien välillä euroa/asukas-tasasuuruisesti. Kuntiin kohdistuvien tukien lisäksi osana hallituksen koronaepidemian tukipakettia sairaanhoitopiireille kohdistetaan suoraa koronatukea yhteensä 600 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Koronavirusepidemian levinneisyydestä johtuen testauskustannukset painottuvat suurimpiin kaupunkeihin ja erityisesti Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) alueelle. On tärkeää, että kustannusten korvaus kohdistuu niille alueille, jossa myös testauksen ja jäljityksen kustannukset ovat suurimmat.

Koska sairaanhoitopiirejä tuetaan vuonna 2020 omalla erillisellä 600 miljoonan euron tukipaketilla, olisi kaupunkien ja kuntien testaus- ja jäljityskustannusten kompensaatio kohdentunut oikeudenmukaisemmin, jos laskentaperusteena olisi käytetty suoraan kuntakohtaisia testausmääriä.

Esityksen mukaan nyt tehtävästä valtionosuuden lisäyksestä testaus- ja jäljittämiskustannusten korvaamiseen tarkoitettu osuus (350 milj. €) otettaisiin huomioon vuoden 2020 kustannuksista vuodelle 2023 tehtävässä kustannustenjaon tarkistuksessa.

Jotta valtion rahoitusta ei kohdistuisi näihin kustannuksiin kahteen kertaan, on perusteltua huomioida vuonna 2020 tehtävä tulolisäys erikseen vuoden 2023 kustannustenjaon tarkistuksessa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Sanna Lehtonen
kehittämispäällikkö